

ARNHEMSCHE

COURANT.

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 3 in de drie maanden. —

DONDERDAG 22 JULI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

De laatste berigten uit Konstantinopel in den Ooster. Beobachter van 30 juni melden: » Heden zijn de drie patriarchen en de grootabbijn bij de Porte verscheenen, waar hun de minister van buitenlandsche zaken, Rifaat-pacha, exemplaren overhandigde van den firman aan den serik Tayar-pacha (nieuw benoemde gouverneur van Jerusalem) gerigt ter bescherming der vier eerediensten. Rifaat pacha hield bij deze gelegenheid eene gepaste aanspraak, waarin hij de grondbeginselen der regering en de welwillende bedoelingen des sultans ten aanzien zijner niet Mahomedaansche onderdanen ontwikkelde. Vervolgens werden de genoemde drie prelaten en de grootabbijn, die zich in volle statie-kleeding bevonden, naar den grootvizier geleid, welke hun dezelfde verzekeringen der groothoofdelijke welwillendheid herhaalde.

ITALIE.

Milaan, 9 juli. De dochter van den beroemden Beccaria, die tevens de moeder was van den niet minder beroemden Alessandro Manzoni, is hier eergisteren nacht overleden. (Pr. St. Z.)

ZWITSERLAND.

Bern, 9 juli. Heden werd, na voleindigde omvraag, het voorstel van Zurich door den landdag met 13 geheele en twee halve stemmen als besluit aangenomen. Het besluit strekt: dat overeenkomstig het bondsbesluit van 2 april het kanton Zurich zal worden opgeëischt om hetzelfde onverwijld naar te komen en nog in den loop der maand juli den landdag berigt te geven nopens de getroffen maatregelen. (Pr. St. Z.)

OOSTENRIJK.

Wenen, 13 juli. Z. D. de vorst van Metternich is min of meer ongesteld, waardoor hij verhinderd is geworden zijne familie die reeds naar Boheme vooruitgegaan was, te volgen. (Köln. Zeit.)

ENGELAND.

Londen, 18 juli. De heer O'Connell is er in geslaagd, om zich ook te Cork, in Ierland, als lid van het parlement te doen benoemen, en is derhalve op twee plaatsen als zoodanig verkozen. Van de 16 benoemingen, die nog in Ierland moeten gedaan worden, zullen waarschijnlijk 10 in den zin der Iersche, of ministeriële partij uitvallen. — Onder de hoofden der laatste genoemde partij, die bij de verkiezingen het onderspit hebben gedolven, behooren lord Morpeth, de heer E. J. Stanley en ook de bekende J. Hume. Deze allen bevinden zich thans te Dublin, ten einde zich, zoo mogelijk, door den invloed van den heer O'Connell, nog op de eene of andere plaats in Ierland te doen verkiezen.

FRANKRIJK.

Parijs, 17 juli. Men heeft de tijding ontvangen, dat het tractaat der mogendheden, Frankrijk daaronder begrepen, ten aanzien der Oostersche aangelegenheden, opzer dagen te Londen is geteekend. — De sultan heeft zich daarbij verbonden, om, zoo lang de verhevene Porte in vrede verblijft, den Bosporus en de Dardanellen voor de oorlogschepen der vreemde natiën te sluiten. — Uit Alexandrië wordt gemeld, van den 26sten, dat een der zoons van den onderkoning zich naar Konstantinopel zoude begeven, ten einde den sultan de hulde zijns vaders overtebrengen, benevens eenige gelden, te goeder rekening van de jaarlijksche schatting.

Parijs, 19 juli. Het gouvernement heeft gisteren avond eene telegrafische dépêche van Toulon, van daags te voren (17 juli) bekend gemaakt, houdende dat de

openbare rust niet verder was gestoord geworden. De gewone post brengt ons geene berigten dan van den 16den aan. Uit de brieven van die dagteekening zien wij, dat de bevolking was bezadigd gebleven op het berigt der aankomst van den heer Bocher, prefect du Gers, die gezegd werd, benoemd te zijn om den heer Mahul te vervangen. De heer Bocher had echter nog geenerlei maatregel getroffen. Ongetwijfeld verbeidde hij de aankomst van den buitengewonen commissaris, wiens benoeming hem moest bekend zijn, ofschoon de naam van den heer Maurice Duval nog niet onder de bewoners van Toulouse was aangekondigd.

Het gouvernement heeft heden per telegraaf het berigt ontvangen, dat de heer Maurice Duval te Toulouse is aangekomen. Ter beurze verhaalde men, dat hij bij zijne aankomst met eenige teekenen van afkeuring door de ingezetenen was ontvangen.

BELGIE.

Brussel, 19 juli. De provinciale raad van Oost-Vlaanderen heeft, met 26 tegen 22 stemmen, een voorstel van den heer van Huffel, ten behoeve van eene tol-vereeniging met Frankrijk, voorschands ter zijde gelegd.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 20 juli. Gisteren avond omstreeks 9 ure, stapten HH. MM. de koning en de koningin, benevens prinses Sophia, aan de Nieuwe Stads Herberg af en begaven zich terstond aan boord van het gereed liggend en fraai verlichte stoomjagt. Onderscheiden hooge civiele en militaire autoriteiten, welke HH. MM. bij derzelver aankomst hadden verwelkomd, werden door HH. MM. aan boord van het stoomjagt gedurende eenen geruimen tijd op de minzaamste wijze toegesproken; waarna het stoomjagt onder het gejuich der vergaderde menigte den steiger verliet om naar Harlingen te stevenen. — Z. K. H. prias Alexander is dezen ochtend ten 7 ure met de Harlinger stoomboot derwaarts vertrokken.

's Gravenhage, 19 juli. Zijne Exc. de minister van financiën heeft, ter executie van art. 3 der wet van 27 december 1840 (Staatsblad no 79), bekend gemaakt, dat het gezamenlijk bedrag van de schatkist-biljetten, krachtens die wet uitgegeven, op den 1sten dezer, beliep eene somma van twee millioen guldens.

Z. Exc. de minister van financiën heeft ten gevolge van het door vele houders van schatkist-biljetten, daargesteld bij de wet van 27 december 1840 (Staatsblad no 79), te kennen gegeven verlangen, om de tegen 1°. augustus 1841 opgezegde stukken, op dien dag zonder verlies van rente, tegen nieuwe schatkist-biljetten te kunnen verwisselen, ter kennis van de belanghebbenden gebragt:

1°. Dat de in Amsterdam opgezegde schatkist-biljetten niet bij de Nederlandsche bank, maar ten kantore van den agent van het ministerie van financiën te Amsterdam, jonkh. mr. J. van Iddekinghe, ter aflossing moeten worden aangeboden, zullende de betaling ter keuze van de houders geschieden in assignatiën op de Nederlandsche bank, of wel in onopgezegde schatkist-biljetten met bijvoeging van eene assignatie, als voren, voor het bedrag der rente.

2°. Dat voortaan de opzegging van schatkist-biljetten binnen Amsterdam zal plaats hebben ten kantore van den agent voornoemd.

3°. Dat eindelijk aan de houders van schatkist-biljetten de vergunning wordt gegeven, om bij de opzegging tevens te verklaren, dat zij, op den verschijndag, wederom schatkist-biljetten verlangen, in welk geval zij bij verdere uitgifte van dit papier de voorkeur zullen genieten.

Zwolle, 17 juli. Heden is alhier met het beste gevolg, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den gouverneur dezer provincie, de Ed. Achtb. burgemeester der stad en een groot aantal ingezetenen, van stapel geloopt, een kofschip, gebouwd door den scheepatimmerbaas W. van Goor, groot 70 à 80 last, zijnde het vierde, hetwelk hier voor rekening van de reeders der vaart op Hull gebouwd is. Hetzelve draagt den naam van Thomas Ainsworth, ter gedachtenis aan den verdienstelijken man, die hier in de provincie zoo veel nut heeft gesticht. Toen het schip vlot was, heesch men de vlag op, prijkende met zijn naam en beeld. Een der reeders deed eene aanspraak over de verplichting, die de Overijsselsche nijverheid aan dezen man heeft.

Tilburg, 19 juli. Men verneemt thans met zekerheid, dat het 3de en 4de regiment ligte dragonders, en het 2de regiment lanciers, uitmakende de 2de brigade kavallerie, alsmede twee batterijen rijdende artillerie, tegen het einde dezer maand in de omstreken van Reijen, behoorende onder de gemeente Gilze, zullen bijeenrekken, ten einde gedurende de maand augustus, onder de bevelen van den generaal-majoor Dumonceau, in de groote manoeuvres te worden geoefend. De thans alhier gekantonnerde batterij zal aan die manoeuvres deel nemen, en na den afloop naar Amersfoort vertrekken; terwijl de andere batterij, welke uit Amersfoort komt, na den afloop dier manoeuvres, alhier zal worden gekantonneerd. Gedurende de maand augustus zal de generaal-majoor Dumonceau zich met zijn staf te Tilburg vestigen, en zal almede gedurende dien tijd alhier worden gekantonneerd het 2de regiment lanciers, terwijl het 3de regiment dragonders te Oosterhout en het 4de regiment te Dongen, en de beide batterijen te Reijen en Dorst zullen worden gekantonneerd.

Mengelwerk.

De Nederlandsche Koloniën en de Handelmaatschappij.

Uit een berigt van den baron BOIS-LE-COMTE aan den minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk.

(Slot van no. 137.)

II. DE NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

» De Hollanders beroemen zich, op verschillende tijden aan de spits der Europeische beweging te hebben gestaan en de groote denkbeelden te hebben aangewakkerd, welke door de andere volken aangenomen werden. Zoo waren zij het die het voorbeeld gaven van die handelsdrijvende en soevereine maatschappijen tevens, welke later door Frankrijk en Engeland nagevolgd, een tijd lang de Fransche volkplantingen in Indië staande hielden en het groote Britsch-Indische rijk vormden, hetwelk eindelijk alles verzwoeg.

» Volgens het eerste ontwerp was de Maatschappij van Hollandsch Indië bloot commercieel, bepaald bij de vestiging van eenige factorijen, welke ten gevolge van verdragen met de inboorlingen, den handel aan zich trokken. Gedurende de 17de eeuw, als wanneer de Maatschappij deze sfeer niet te buiten ging, hoopte zij schatten op schatten: in 1693 had zij een winst van 102,000,000 franken. Deze schatten verdwenen spoedig toen de Maatschappij te voorloop had in uitgaven van oorlogen, die noodwendig werden om haar gezag te bevestigen en verder uit te breiden. Op het laatste der 18de eeuw was er in de plaats van het verworven kapitaal een schuld getreden van 252,000,000 franken, wier interesten 5,540,000 franken bedroegen.

» Voor alteen oordeelde de Hollandsche regering dat

deze schepping haren tijd had vervuld: dat haar uitsluitend karakter en hare politieke magt niet aan den stand van zaken en de bestaande denkbeelden beantwoordden; zij weigerde in 1795 het privilege der Maatschappij te vernieuwen, nam hare schuld over, stelde zich in het bezit van het gebied en opende het voor den handel der Hollanders en vreemden, daarbij aan de eersten slechts sommige voordeelen verzekende, bij het tollarief.

Deze voordeelen bleken ontoereikend, en het overwigt hetwelk de Engelschen uit de meerderheid hunner kapitalen en hunner scheepvaart putteden, had hun de verzendingen naar de Nederlandsche Overzeesche bezittingen in handen gegeven. Een besluit van 29 maart 1819 verordende de oprigting eener algemeene Nederlandsche Handelsmaatschappij, die, luidens de statuten tot den 31sten december 1849 bestaan moet.

De houders van ten minste vier aandelen (ieder van f 1000), maken de maatschappij uit en vormen er het wettig ligchaam van.

Dit ligchaam verdeelt zich, naar gelang het zijne gelastigd, te kiezen heeft of zelf de oefening zijner magt weder overneemt, in zes kies-kollegien, of vereenigt zich in eene algemeene vergadering, die in de laatste jaren ongeveer 300 stemmende leden telde.

Het kies-kollegie van Amsterdam en dat van Rotterdam benoemen onder de houders van ten minste zeven aandelen, elk vier commissarissen; de kieskollegien van Dordrecht, Leiden, Middelburg en 's Gravenhage elk eenen; de koning, in zijne eigenschap van bestuurder (*gerant*), benoemt den dertiende, die de vergadering der commissarissen presideert en permanent is, terwijl van de overigen jaarlijks een vierde uitvalt.

De commissarissen maken met de drie directeurs den raad der Maatschappij uit.

De eerste der drie directeurs is tevens president der directie, der algemeene vergadering en der Maatschappij; hij wordt door den koning zonder voordragt benoemd. De twee andere directeurs zijn voor de eerste maal insgelijks door den koning benoemd geworden; zoodra echter eene hunner plaatsen vacant wordt, biedt de raad den koning eene lijst van kandidaten aan, die uit de houders van meer dan 25 aandelen gekozen zijn.

De directie vormt de executive magt der Maatschappij, sluit contracten, koopen en verkoopen, bestuurt, ontvangt, bewaart, verdeelt de inkomsten, benoemt en ontslaat de beambten.

De raad houdt ieder jaar eene zitting, die aanvangt den eersten maandag in mei; hij ontvangt van de directie de rekeningen en het overzicht der aangelegenheden, ontwerpt verordeningen en geeft instructiën die den koning voorgelegd moeten worden.

De algemeene vergadering heeft niet op bepaalde tijden plaats; zij wordt, na bekomen verlof des konings, door den raad opgeroepen, wanneer de te nemen besluiten eene afwijking van de bestaande artikelen vorderen.

De directeurs mogen geen openbaar ambt bekleeden noch bij eene industriële of commerciële onderneming betrokken zijn. Hunne aandelen, gelijk ook die der commissarissen strekken tot waarborg en kunnen geconfiskeerd worden, zoodra de houders zich tegen de wetten der Maatschappij bezondigen.

De directeurs en commissarissen krijgen bezoldiging, en wel de president 25,000 fr.; ieder der directeurs 17,000 fr. en buitendien $\frac{1}{2}$ pCt. van het algemeene dividend, 6 fr. vergoeding voor elke postmijl, en voor den duur der zitting dagelijks 21 fr.

Koning WILLEM heeft de Handelsmaatschappij een zuiver commercieel en ondergeschikt karakter laten behouden, en haar geen regt van bestuur, geen uitsluitend privilege toegestaan. De Oostindische Compagnie had op Java ministers, een leger, eene vloot; de tegenwoordige maatschappij heeft op Java slechts eene eenvoudige factorij, uit een president en twee leden bestaande; zij kan er geen land bezitten, want zij moet door hare operatiën de cultuur aller landerijen beheerschen. Zij is verplicht zich uitsluitend te bedienen van schepen in Nederland gebouwd en door Nederlanders gevoerd, en het is haar niet geoorloofd eigen schepen te bezitten. Want het voordeel harer bevrachtingen moet aan een zoo groot mogelijk getal schepen en personen te stede komen, en opdat alle oorden der monarchie aan de weldaad harer bedrijvigheid deel nemen, zoo moet zij de aankomst en afvaart harer schepen in Europa zoo verdeelen, dat er voor Amsterdam $\frac{1}{2}$, voor Rotterdam $\frac{1}{3}$, voor Dordrecht $\frac{1}{3}$, en voor Middelburg $\frac{1}{6}$ komen.

De beambten der regering leveren aan de factorij de op Java gekochte waren over; de Maatschappij belast

zich met dezelve, tegen een bepaalden prijs, naar Holland te vervoeren; in 1839 bedroeg die prijs 28 centimes voor het kilogram koffij, 37 centimes voor het kilogram suiker.

De koninklijke schatkist aan hare inkomsten met een derde vermeerderen, wanneer zij deze kosten spaarde en de verkoopprijzen op Java zelf hield; maar dan zou het beoogde doel worden gemist. De Nederlandsche scheepvaart moest door het geringer dezer waren onderhouden worden, en die waren moeten naar Holland worden gezonden, opdat Holland de groote markt blijve. De resultaten dier bepalingen hebben beantwoord aan de grootsche bedoelingen, die ze hadden ingegeven. Toen de Maatschappij opgericht werd, geschiedde slechts de helft van het transport uit Indië naar het moederland onder Nederlandsche vlag, thans heeft zij den ganschen handel bemagtigd.

In 1838 had de Nederlandsche Handelsmaatschappij 140 groote schepen, te zamen van 100,000 tonnen, bevracht, en aan de eigenaars derzelve 16,532,000 franken betaald. In 1839 hielden de bevrachte schepen 116,000 ton, en in 1840 138,000 ton.

Ondersteuning van die soort maakten de premien welke de regering voor het bouwen van schepen betaalde, overbodig; zij kon dezelve sparen, en desniettemin heerscht er op alle Nederlandsche werven eene buitengewone bedrijvigheid. In 1839 alleen werden er 123 schepen, 30,918 tonnen houdende, gebouwd.

In 1826 bezaten Holland en België te zamen 1176 schepen, 148,000 tonnen houdende; den 1sten januari 1840 bezat Holland alleen 1528 schepen, van 270,000 ton.

Sedert 1839 heeft de Maatschappij zich verbonden om voor iedere 200 ton een kweekeling der marine jaarlijks aan boord te nemen en te onderhouden; dit verschaft aan de handels- en oorlogsmarine 600 à 700 jonge lieden, die door de groote scheepvaart gevormd zijn.

Terwijl de Maatschappij op deze wijze de nationale marine verhoogde, hief zij aan Holland de manufactuurnijverheid, die gedurende langen tijd zoo zeer gebloeid had, maar door den druk der belastingen en de daartuit gevloeide duurte, was vernietigd. De herstelling der fabrieken in Holland scheen onmogelijk; welke fabriek zou aldaar de kosten harer eerste inrigting hebben kunnen vergoeden en de uitgaven voor het aankweken eener aan die bedrijven opwende bevolking hebben kunnen dragen? Koning WILLEM erkende dit bezwaar, maar hij meende, dat wanneer het slechts eenmaal overwonnen was, de Nederlandsche fabrieken ook aan die talrijke armen welke bij gebrek aan bebouwbaar land geen werk vinden en der schatkist ten laste vallen, bezigheid en onderhoud zouden kunnen bezorgen. Derhalve heeft de koning aan den vrijbrief der Maatschappij de uitdrukkelijke bepaling gehecht, dat zij tot uitvoer-artikelen slechts producten des lands zou bezigen, tenzij zij zich die niet tot betamelijke prijzen zou kunnen verschaffen. Terwijl hij deze bepaling dan zelf verklaarde, gaf hij aanleiding dat de Maatschappij overeenkomsten aanging met zoodanige fabrieken, welke op zijne bestellingen werden opgericht.

Daar nu buitendien die ondernemingen door het tollarief, door de magt der Maatschappij en door de gansche bescherming der politieke overheden werden ondersteund, terwijl men tevens in Europa op alle punten des koninkrijks fabrieken oprichtte, zoo gelukte het in Indië, aan de Engelschen de leveringen naar Java te ontrukken. In 1824 verzonden de nationale fabrieken voor 630,000 franken; de Engelsche fabrieken voor 5,400,000 franken katoenwaren naar Java; in 1839, de eerstgenoemde voor 15,484,000 franken, de laatste voor 6,850,000 franken.

Terwijl de koning aan de Maatschappij, met zulke overwigtige middelen voorzien en door de gansche magt der regering ondersteund, de markt van Java opende, zou hij er een waar monopolie hebben opgericht. Evenwel wist hij dit euvel te verhoeden. Iedere onderneming, van uitsluitenden aard, is aan de Maatschappij bij hare statuten verboden. Men heeft vermeden, in den toestand der Nederlandsche en vreemde particuliere handelshuizen en den handel der andere natiën op Java iets te veranderen.

De vreemdelingen brengen voortdurend hunne goederen derwaarts en koopen er de voortbrengselen van den grond; zij vinden er slechts een mededinger meer, maar die mededinger beheerscht natuurlijk de markt door de magt zijner kapitalen.

De Hollanders, zoo wel particuliere handelshuizen als de Maatschappij, zijn nog bijzonder begunstigd door de bepalingen des tariefs, hetwelk de goederen op nationale schepen uitgevoerd vrijstelt van belasting, en

voor Nederlandsche goederen het algemeene inkomend regt van 25 pCt. op $12\frac{1}{2}$ pCt. vermindert.

Onder deze omstandigheden hebben zich op Java ongeveer 15 Nederlandsche en 6 of 8 vreemde, namelijk Fransche, Engelsche en Amerikaansche handelshuizen staande gehouden. Zij hebben in 1839 voor 5 miljoen gulden koffij, voor 3 miljoen gulden suiker en voor 8 miljoen gulden rijst naar buiten 's lands verzonden: een vierde van den invoer op Java uit het buiteland gekregen en over het eiland verspreid.

Terwijl de Maatschappij bij hare inkoop, verkoop en transporten haar regstreeksch belang ondergeschikt maakte aan het algemeen belang des lands, heeft zij eene zoo aanzienlijke winst getrokken, dat zij zelve de noodwendigheid inzag, die te verminderen; zij stemde gevolglijk toe, de voordeelen harer contracten met den staat te verminderen. In 1838 en 1839 bedroeg haar dividend $8\frac{1}{2}$ pCt. behalve $4\frac{1}{2}$ pCt. reserve en $4\frac{1}{2}$ pCt. interesten, in het geheel $17\frac{1}{2}$ pCt. Het dividend der Londenbank ging nooit 10 pCt. te boven.

Daar de maatschappij haar kapitaal vermeerderde naar mate hare zaken zich uitbreidden, zoo heeft zij hetzelfde eindelijk tot op 97,250,000 gulden gebracht. Het bezit van dit kapitaal rangschikt haar onder de grootste handelsmaatschappijen der wereld. Het kapitaal der Amsterdamsche bank bedraagt slechts 20 miljoen gulden, dat der Fransche bank 90 miljoen en dat der Londenbank 260 miljoen gulden.

Koning WILLEM FREDERIK bezit zelf 20 miljoen van het kapitaal der maatschappij. Nadat de statuten bepaald waren, had hij zijne handelsgenooten $4\frac{1}{2}$ pCt. reute gewaarborgd. Twee jaren achtereenvolgens, 1827 en 1828, moest de koning zijnen waarborg vervezenlijken en 4 à 5 miljoen franken aan interest betalen.

De aftreding des konings WILLEM FREDERIK was voor de Handelsmaatschappij eene crisis, die nog niet geheel voorbij is. Men weet nog niet welke magt deze vorst, als particulier, zich voorbehouden zal over eene maatschappij wier borg en hoofddeelnemer hij blijft. De betrekkingen van den tegenwoordigen koning tot deze maatschappij zijn nog niet geregeld. De openbare meening schijnt namelijk ingenomen tegen de misbruiken die uit de afhankelijkheid der maatschappij tegenover de kroon ontstaan zijn, en ontwaart in het ophouden dier afhankelijkheid meer zekerheid voor de openbare financiën, meer vrijheid voor den handel; wellicht zal men echter spoedig de ontstentenis dier opperleiding overvinden. De afwijking van het staatsbestuur en de zaken der maatschappij naar hetzelve punt geleide, die de oprigting eener fabriek in Overijssel, de bebouwing van een veld op Java, de invordering eener belasting, met de uitkomsten eener handelspeculatie verbond. Het waarlijk groote in deze schepping van koning WILLEM is, dat door haar het politieke denkbeeld tevens den fiskalen geest in den staat en den handelsgeest in de maatschappij beheerschte. Het ware beklagenswaardig voor het land en nadeelig voor alle belangen, bijaldien zoo wel de staat als de maatschappij zich in engere kringen afzonderden, en de staat zich bepaalde bij de gedachte om zijne uitgaven te verminderen, de maatschappij bij de zorg voor de vermeerdering harer winst. Waarschijnlijk zouden alsdan binnen kort zoowel de inkomsten van den staat, als die der maatschappij afnemen.

Verslag der Gedeputeerde aan de Provinciale Staten van Zeeland.

Onder bovenstaand opschrift gaat de *Flissingsche Courant* voort met het verslag der Gedeputeerde staten van Zeeland met kracht van rede aan te lasten. Na een eerst artikel waaruit wij onlangs een en ander mededeelden, vervolgt zij thans:

Wat had Nederland meer kunnen hebben en zijn, dan het heeft en is, indien hetzelfde zich niet te beklagen had over dat alles wat bij ons voorgaande art. is aangewezen, als onder de 27-jarige regering van koning WILLEM I mede te hebben plaats gevonden?

Met dit denkbeeld besloten wij het even genoemde artikel; en inderdaad er zou zich hier een ruim veld openen voor beschouwingen en vergelijkingen met andere natiën, die b. v. niet minder in ontwikkeling van handel en nijverheid, in algemeene verlichting en beschaving, in staatkundige en burgerlijke vrijheid, in verbetering van communicatiën, en in 't algemeen in morele en materiële welvaart zijn vooruitgegaan, dan wij gezegd worden te zijn, maar die daarenboven den drukkenden schuldenlast, onder welken zij tijdens den val des overaars gebukt gingen, in gelijke mate hebben zien afnemen, als de onze grooter en bezwarender werd; en

(1) Men denke aan het groote 3 miljoen rijkere Belgen, waarmede de Nederlandsche bevolking is vermindert.

Bij deze openhartige mededeeling van administratieve geheimen, kon zich de vreemdeling van een schaterend gelach niet onthouden; hij herstelde zich echter weldra en den ernstigen toon weder aannemende, zeide hij tot den bezorgden afgevaardigde: » Mijneheer, het doet mij

De serenade was goed berekend; de afgevaardigde werd op nieuw gekozen. Deze serenade, inderdaad verraste ieder; niemand had er gedachte op, niemand had de muzikanten besteld. De aanwezigen begaven zich naar den muziek-directeur en verzoeken hem reekenschap af van zijn bedrijf. Deze verklaarde, dat hij nog nooit eenen muzikanten afgevaardigde eene serenade gegeven had, maar daarom was het een geheel ander geval geweest; zijne muziek had een zeer voornaam persoon gecoiden, wiens naam hij echter niet mogt verraden. Deze afrekening bragt den gelukkigen afgevaardigde en zijne vrienden tegelijk in verlegenheid; wie was die onbekende,

die aldus gebod in eene stad, waar niemand hem kende? wat aanspraak had hij op zulke openlijke eerbewijzingen? Maar een brief, welken de afgevaardigde weinige dagen na zijne herkiezing ontving, maakte een einde aan zijne gissingen. Deze luidde aldus: Mijnheer, gij hadt eene vereniging tot elken prijs noodig, en ik heb u dezelve verschaft, terwijl ik u die afstand, welke voor mij bestemd was. De directeur van de muziek der nationale gartie van Caen wilde mij op deze vereerende wijze ontfangen en ik heb hem verzocht, alleen geheim te houden, wien zij eigenlijk gedaid was. Hij heeft het geheim bewaard, heeft mijn naam niet publiek gemaakt, en aan zijne stilzwijgendheid hebt gij de eer van nwe herkiezing te danken. — Nu echter daar het wel de eerste keer is dat ik mij met het verkiezingswerk heb ingelaten, verlang ik het loon voor mijne diensten. Gij hebt beloofd te doen wat ik van u verlangen zou, zoodra gij weder ingekozen zoudt zijn; bewerk nu door uwen invloed, dat in het departement Calvados eene school voor grondig onderrigt in de vocaal-musiek opgericht worde, zoo zal ten minste de kunst uit onze kleine zamenzwering eenig voordeel trekken. Vaarwel, mijnheer; ik wensch Frankrijk opregtelijk geluk, u tot afgevaardigde te hebben, want ik ken u als een' regtschapen' man en als een' vriend van orde, en het strekt mij tot een bijzonder genoegen u in mijn karakter als kunstenaar van dienst te hebben kunnen zijn.

Uw onderdanige dienaar

ROSSINI."

Bij het lezen van dezen brief begreep de afgevaardigde het te zijner gunste gepleegde bedrog, en wel verre van dit voorval geheim te houden, bezat hij kracht genoeg over zich zelve, de gansche stad te verhalen, wie zijn geheime beschermer geweest was.

Advertentien.

Getrouwd:

A. J. P. RUIJS,
van Amsterdam,

ARNHEM,
den 15den Julij
1841.

J. M. VAN ELLEKOM.

ZUTPHEN den 19den Julij 1841. — Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen Zoon, F. KAMERLINGH, geliefde echtgenoot van H. J. WEENINK.

Eenige kennisgeving.

De Notaris COLENBRAANDER, te Nijkerk, zal, namens zijne Lastgevers, ten huize van den Heer H. VAN GREVENGOED, te Nijkerk, in het Heeren-Logement, op Donderdag den 29den

Julij 1841, des avonds om zeven uur, bij inzet veilen, en veertien dagen later, op Donderdag den 12den Augustus 1841, ter zelfder uur, aan de eerstbieden- den of meestbiedenenden finaal verkoopen:

1°. Het ERF en GOED, Groot Rouwen- daal genaamd, gelegen onder Putten, in de Buurtschap Hoef, aan den Straatweg, en be- staande in: eene geheel in steen, grootendeels eerst voor weinige jaren gebouwde, hechte en sterke BOERENWONING; eene onlangs insgelijks geheel vernieuwde BOUW SCHUUR; een BAK- of ZOMERHUIS; eene SCHAAPS- KOOI; een VARKENSHOK, en twee KOORNBERGEN, met HOFSTEDEN, TUIN- en onderhoorige BOUW, HOOL- en WEILANDEN, en BOSCHGRONDEN; te zamen groot ongeveer 2½ Bunders, 35 Roeden en 50 Ellen; benevens een belangrijk aandeel in- en het Regt van Schaapsdift op het Hoe- verbroek, en het Regt tot Bepoting van een gedeelte des ouden wegs en van den Beekswal.

2°. Het ERF en GOED, Klein Rouwen- daal genaamd, gelegen onder Putten, in de Buurtschap Hoef, aan den ouden Nijkerkschen weg, en bestaande in: eene BOERENWO- NING en BAK-OVEN, met HOFSTE- DE, BOOMGAARD, TUIN- en BOUW- LAND; te zamen groot ongeveer 3 Bunders, 11 Roeden en 90 Ellen, waarvan een klein gedeelte met een malenpacht van f 2 'sjaars is belast; be- nevens een aandeel in het Hoeverbroek en het Regt tot Bepoting van een gedeelte van den Beekswal.

Deze percelen zijn mondeling verpacht: het eene aan W. en H. G. WAKKER, voor f 239 'sjaars, en het andere aan R. LUB- BERTSEN, voor f 51 'sjaars, buiten het Houtgewas, hetwelk over de laatste 15 jaren, gemiddeld berekend, f 228.60 'sjaars heeft opgebracht. — Dezelve kunnen door de koopers in eigen gebruik worden aanvaard met Petri en Beloken Paschen 1843; — zij zijn in de grondbelasting over 1841 aange- slagen op f 57.55½; — en bij de tweede vei- ling zal ook voor de Massa dezer percelen kunnen geboden worden.

3°. Een Kamp HOOL- en WEILAND, de La- ge Weide genaamd, gelegen in den Arke- nische polder, onder Putten, nabij den Huize

Oldenaller; groot 1 Bunder, 62 Roeden en 80 Ellen; in de grondbelasting over 1841 aangeslagen op f 7.46, en vol morgengeld gevende.

4°. Een Kamp HOOL- en WEILAND, de Polskamp genaamd, gelegen als voren; groot 1 Bunder en 67 Roeden; in de grondbelasting over 1841 aangeslagen op f 7.69, en vol morgengeld gevende.

Deze beide Kampen zijn te zamen verpacht, tot Martini 1843, aan de Weduwe van HARMEN ES, voor f 125 'sjaars; en bij de tweede veiling zal ook voor de Massa dezer kampen kunnen geboden worden.

5°. De zeer bekende WINDKOREN-MOLEN, zijnde een hecht en sterk gebouwde en bijzonder goed onderhouden STANDERT-MOLEN, met twee paar Koorsteenen, de Oostermolen genaamd, staande in de volkrijke Gemeente Nijkerk, binnen de stad, aan het Oostereind, benevens een daarbijstaand WOONHUIS en SCHUUR, met ERF en TUIN; groot 16 Roeden; — een en ander in pacht voor f 600 'sjaars, bij B. FRANKEN; in de grond- belasting over 1841 aangeslagen op f 58.16; en door den kooper te aanvaarden den 22 Februa- rij 1842.

De koopsommingen dezer percelen zal de koop- per, des verkiezende, kunnen betalen, te we- ten: ¼ op den 1sten Julij 1842, ¼ op den 1sten Januarij 1843, en ¼ op den 1sten Julij 1843, mits bijpassende intrest op den voet van 4 pCt. 'sjaars.

Nadere inlichtingen omtrent deze, bij billet- ten breeder omschreven Goederen zijn ver- krijgbaar ten Kantore van gezegden Notaris, alwaar ook de koopsvoorwaarden en eigen- doms-bescheiden drie dagen vóór den inzet ter lezing liggen.

In de Maand Augustus 1841, tijd en plaats nader te bepalen, is men voornemens publiek aan den meestbieden- de te verkoopen:

HET LANDGOED, den Reijenberg

GENAAMD;

alleraangenaamst gelegen in de Provincie Gelderland, tusschen de steden Arnhem en Wageningen, op twee uur afstand van eerstgemelde, een uur van laatsge- melde stad, en een vierde uur van het dorp Renkum en den grooten Straatweg van Arnhem op Utrecht; zijnde de HEERENHUIZINGE op dat Land- goed voor weinige jaren uit den grond nieuw en modern opgebouwd. Voorschreven Landgoed is met de onder hetzelfde gehoornde drie HOFSTEDEN en twee ARBEIDERSWONINGEN in zijn geheel groot ruim 203 Bunders.

Informatien omtrent voorschreven Landgoed zijn inmiddele te bekomen ten Kantore van Mr. H. B. VAN DAALEN, Notaris te Wageningen.

+++ Te Doesborgh in het Heeren-Logement
+++ zullen op Zaterdag den 21sten Augustus 1841,
§ bij inzetting worden gereid, en 14 dagen
later op Zaterdag den 4den September 1841, beide des
voormiddags om 11 uur, finaal worden verkocht, de
volgende goederen onder Didam, Buurtschap Dijk, als:
1°. Een AKKERMAALSBOSCH, den
Heikamp, met daaromstaande plantsoen, van
Peppelen-boomen, groot 3 Bunders, 1 Roede en
20 Ellen.

2°. Een BOSCHPERK, Meisterhold, bestaande in HUIS, HOF, BOOMGAARD en BOUWLAND; voorts Bepoting van ten deele reeds veeljarig DENNEN PLANT- SOEN, EIKEN- en ander HAKHOUT, groot 8 Bunders, 71 Roeden en 70 Ellen; en

3°. Het ERVE en GOED, het Ravenest, bestaande in HUIS, HOF, BOOMGAARD en BOUWLAND, EIKEN- AKKER- MAALSBOSSCHEN en Plantsoen van OPGAANDE BEUKEN, PEPPERLEN en andere Boomen, groot 5 Bunders, 4 Roeden en 40 Ellen.

Narigt is te bekomen bij den Eigenaar, den Heer G. R. VAN NEEK en ten Kantore van den Notaris Mr. W. C. KETTEN, te Doesborgh.

§ § § HOOFDBESTUURDERS en COM-

MISSARISSEN der onderlinge Maat- schappij, onder de zinspreuk: Tot Nut en Voordeel, gevestigd alhier, brengen door deze ter kennis van de ingezetenen des rijks, dat bij Z. M. besluit van den 10den Julij 1840, N°. 139, is goedgekeurd het Reglement dierzelve Maatschappij, die met den eersten Januarij 1841 is in werking geko- men, en welk Reglement tegen den prijs van twintig cents per exemplaar is verkrijgbaar gesteld voor de Provincie Gelderland, bij de Boekhandelaren J. F. THIEME, te Nijmegen, en W. J. THIE- ME, te Zutphen, waartoe, korthedshalve, wordt verwezen, onder te-kennengeving tevens, dat in de voormelde Maatschappij kan worden deelgenomen ter Secretarie derzelve en bij de navolgende Heeren Cor- respondenten in de Provincie Gelderland, gedurende den tijd van drie achtereenvolgende jaren, en alzoo tot en met den een en dertigsten December 1843, en bij welke almede het Reglement tegen den hierboven vermelden prijs te verkrijgen, als:

A. J. N. GODEFROY, Notaris, te Arnhem;
G. VAN ELDIK THIEME, Boekhandelaar, aldaar;
A. RADJIS, Predikant, te Doesburg;
H. J. VAN GALEN, Directeur van het Postkantoor, te Tiel;
Mr. C. L. VITRINGA, Notaris, te Harderwijk;
W. C. VAN BRAAM, Burgemeester, te Hattem;
Mr. S. RINK, Advokaat, te Tiel;
J. FREZIE, Stads-Secretaris, te Nijkerk, en
Mr. D. A. BISON, Griffier enz., te Wageningen,
Leeuwarden, den 1sten Julij 1841.

Hoofdbestuurders en Commissarissen

voornoemd.

J. EKKMA, President,
H. R. HUIJSER, Secretaris.

•• Bij H. H. VAN ROMOND, Boekhande- laar te Utrecht, is van de pers gekomen en alom ver- zonden:

REDEVOERINGEN, gehouden over het Wetboek van Strafvordering, in de Openbare Zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal 1829-1830 en 1835-1836, met eene Voorrede van Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WICK . . . . . f 2.

GODGEWIJDE ZANGEN. Naar het Engelsch van THOMAS MOORE . . . . . f 1.20.

De Vriend des Vaderlands, No. 5, voor 1841, zegt onder anderen van dit werkje: »Men kent MOORE's zoetvloeiendheid, zangerigheid en bijna Oostersche weelderigheid, en deze verzaken zich dan ook in deze Gedichten niet. Er ademt eene warmte, een gloed, eene Christelijke liefde en kinderlijk ver- trouwen uit elken regel, die de ziel vertroost, ver- kwikt en verheft; en tevens zijn de onderwerpen zoo goed gekozen en zoo verscheiden, dat men het boekken niet uit de hand kan leggen zonder het geheel gelezen, ja herlezen te hebben.»

DE KUNST VAN VASSCHEN; of opgave der meest geschikte en beproefde middelen om alle soorten van Linnen, Katoenen, Wollen en Zijden Goederen, alsmede vele andere zelfstandigheden op de beste wijze te was- schen . . . . . f 0.60.

NIEVALD, de KUNST om alle soorten van VLEKKEN uit te wisschen . . . . . f 0.60.

EGYPTIE en de EGYPTENAREN, onder de regering van MOHAMMED-ALI . . . . . f 1.00.

FINK, Musikale Spraakleer of theoretisch-practisch On- derrigt in de TOONKUNST . . . . . f 1.50.

•• C. VAN DER POST JR., te Utrecht heeft uit- gegeven:

C. G. LEHMANN, SCHEIKUNDIG ZAKBOEK, Onbewerkte en bewerkte Scheikunde. — In moiré band a . . . . . f 3.60.

Men leze hiervan de allergunstigste beoordeelingen in de RECHENSCHEID No. 5, 1841, en in MOLL en VAN ELDIK, Practisch tijdschrift.

FRESENIUS, Schets der plantenkunde . . . . . f 1.20.

NEDERLANDSCHE APOTHEEK, in zakfor- maat . . . . . f 2.30.

PR. VV. VAN HEUSDE, de Socratische School, 4 deelen met Portret . . . . . f 12.

KARL STEIGER, Christelijke Weeker, door F. J. D. . . . . f 1.40.

KARL STEIGER, Christen en Wereld, door F. J. D. . . . . f 1.80.

J. J. DOEDES, de Jesu in Vilam realia. . . . . f 2.20.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Juli 3 El 0 Palm 0 Duim; gew. 3 Duim; gev. 0 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG 20 JULI.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4½ u.
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	51½	51½	51½
Dito Dito . . . » 5 »	100½	100½	100½
Uitgestelde Schuld . . . »			
Kansbiljetten . . . . . f	24½	24½	24½
Amortisatie-Syndicaat. à 4½ pCt.	90½	90½	90½
Dito Dito . . . » 3½ »			
Handelmaatschappij . . . » 4½ »	156	156½	156½
Nieuwe Dito . . . » 4½ »			
Nieuwe Dito 1837 . . . » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	97	97½	97½
Spoorweg Haarlem . . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . . . » 4½ »			
FRANKR. Inschrijv. G.B. » 3 »			
SPANJE. Leening Ardoins » 5 »	20	20½	20½
Dito onbep. stuk. . . » 5 »	16½		
Passive . . . . . »			
Deferred . . . . . »			
Fransche Uitgestelde »			
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. H. & C. 1798, 1816. » 5 »	104½		
Dito 1828, 1829 . . . » 5 »			
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	97½		
Oblig. bij Hope . . . » 4 »	86½		
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg . . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »			
Certific. van dito . . . » 6 »			
POLSK. Aandeel. à f 300 » f			
Dito à f 500 » »			
OOSTERR. Aand. à fl. 100 » f			
Dito à f 250 . . . . . »			
Metalliek . . . . . » 5 »	104		
Dito . . . . . » 3 »			
Dito . . . . . » 2½ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »	72½		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.